

Тақдиримсан, бахтимсан, эркин ва обод Ватан!

O'zingizni angla!

HURRIYAT

MUSTAQIL GAZETA

2012-yil 11-iyul, chorshanba

* № 29 (781) * 1996-yil dekabrdan chiqsa boshlagan * elektron manzil: info@uzhurriyat.uz * www.uzhurriyat.uz

ЧОРШАНАДАН ЧОРШАНАГАЧА

* 6 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Оқсарайда АҚШ Конгресси Вакиллар палатаси қўйи кўмитаси раиси Дэн Бертон ва конгрессмен Грегори Миксни қабул қилди.

Учрашувда Ўзбекистон — АҚШ муносабатларини ўзаро манфаатли ва узоқ муддатли асосда ҳамкорликнинг барча йўналишлари бўйича ривожлантиришдан икки томон ҳам манфаатдор экани қайд этилди.

* 7 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Иш ҳақи, пенсиялар, стипендиялар ва ижтимоий нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида»ги Фармони матбуотда эълон қилинди. Унга биноан жорий йилнинг 1 августидан бошлаб, бюджет муассасалари ва ташкиллари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар ва ижтимоий нафақалар, стипендиялар миқдори ўрта ҳисобда 1,15 баравар оширилди. Энг кам иш ҳақи Ўзбекистон Республикаси ҳудудида 72 минг 355 сўм этиб белганди.

* Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Таълим, соглини сақлаш ва ижтимоий муҳофаза, ахборот тизимлари ва телекоммуникациялар масалалари комплексининг 2012 йил биринчи яримда ижтимоий-иктисодий ривожланиш якунларига багишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

* 9 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ходимлари меҳнатини рағбатлантиришга оид кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармонга имзо чекди.

✓ “Битирувчи - 2012”

Ёш тадбиркорларга — сертификатлар

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасалари битирувчilarини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка кенг жалб этиш, иш билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тадбиркорлар ва ишибармонлар ҳаракати — Ўзбекистон Либерал-демократик партияси, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирligi, Марказий банк, Фермер хўжаликлари уюшмаси,

Ўзбекистон суғурта бозорининг профессионал иштирокчilari уюшмаси ҳамкорлигига амалга оширилган “Диплом билан бизнесга” лойиҳаси ҳам ана шундай эзгу мақсадга хизмат килмоқда.

Жорий йилда Сурхондарё вилоятидаги беш академик лициент ва 115 касб-хунар коллежини 43 минг 532 нафар йигит-қиз туғатиб, мустақил ҳаётга йўлланма олмокда. Уларни ўз мутахассислиги бўйича иш билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратилади. “Диплом билан бизнесга” лойиҳаси асосида ишибармон ёшлар сараланиб, уларга тадбиркорлик фаoliyatiни бошлашлари учун имтиёзли кредитлар ажратилмоқда.

Мазкур лойиҳа доирасида Термиз шаҳрида ташкил этилган ўкув-семинарда тажрибали мутахассислар ёшларни тадбиркорлик фаoliyatiniga тартибига солувчи хуқуқий мөърий хужжатлар билан батафсил таништириди. Бизнес режа тузиш, уни амала ошириш, банк кредитидан самарали фойдаланиш бўйича машғулотлар ўтказиди.

Ўкув-семинарда фаол иштирок этган 50 нафарга яқин ёшларга банклардан имтиёзли кредит олиш хуқуқини берувчи маҳсус сертификатлар топширилди.

Х.МАМАТРАЙМОВ,
Ф.АБДУРАСУЛОВ (фото),
ЎЗА мухбирлари

РАНГЛАРДА ҲАЁТ ЖИЛОСИ

Айтишим керакки, мустақилликка эришганимиздан кейинги йилларда илм-фан, адабиёт ва санъатда тарихий меросимизга қизиқиши кескин кучайди. Мен ҳам шу юртнинг бир фарзанди сифатида тарихий мавзуларда завқ-шавқ билан кўплаб аспарлар яратдим.

ДАРЗ КЕТГАН ОДАМЛАР

Аммо ён кўшиларимизнинг болвалири ярим тунда йўлакда нима қилиб ўтирибди, деб куюмаймиз, Ёки батъязан, ишда ҳамонамизнинг оиласи тинчми, лояқал бир оғиз яхвол сўрашга ҳафсала қilmаймиз.

ЁШЛАРНИ ИЧКИЛИКДАН
ҚАЙТАРИШ МАҚСАДИДА

Ҳукумат раҳбарлари 16 ёшчага бўлган болаларга 20.00дан кейин спиртили ичимликлар сотилиладиги жойлар, тадбирлар яқинидаги юршини тақиқлаб қўймоқчи. Улар мазкур жойларга истаган вақтларидаги фақат ота-оналари билан биргаликда боришиларига руҳсат этилади.

Ям-яшил бойлик

Исониятнинг ҳаёти ва тақдир ҳамиша табиат билан чамбарчас боғлиқ бўлган. Шунинг учун ҳам у табиат фарзанди. Афсуски, маълум даврда биз табиатнинг бир бўлгаги эканлигимизни унтутиб, уни кеч билан бўйсундиришига уриниб келдик. Айнича, табиат ресурсларни истроф қилиш ва талонторожлик оқибатида унга катта зиён етказдик. Бунга объектив ва субъектив сабаблар ҳам бор, албатта. Чунки кундан-кунга саноат ва қишлоқ, хўжалигининг равнақи, фан-техника тараққиети, аҳолининг кўпайиши табии ресурслардан фойдаланишини тақозо этди. Нима бўлгандага ҳам она-табиатга нисбатан меҳр-муруvватли бўлиб, унинг бойликларидан оқилюна фойдаланиш борасида фақат катталар эмас, балки ўсиб кепаётган ёш авлод ўртасида ҳам тарифот ишларини янада кучайтирасак, мақсадга мувофиқ бўларди. Мамлакатимиз иктисодиётида табии ресурсларнинг аҳамияти бекёслигини кўзда тутиб, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини бойитиш, асрар-авайлаш ва муҳофаза қилиш тадбирларини тўхтovsиз олиб борсак, бу мамлакатимиз ва иктисодиётимиз учун кони фойда бўлиши шубҳасиз.

ЎРМОН — ТАБИАТГА ДАРМОН

Юртимизнинг пурвиқор тоғлари ва қирадирларини безаб турган арчазорлар, теракзорлару ёнгоқзорлари, тошдан-тошга урилиб “пишган” шаффоф сувлари ҳар қандай кўзни қувонтирмай қолмайди. Ҳуснитароватда жаннатмонанд ўлкамизнинг шифобаҳш гиёҳлари, турли-туман жоноворлари, қимматбаҳо тош ва маъданлари бебаҳо бойлигимиздир. Хўш, шулардан қай йўйинда фойдалана олалямиз? Бугунги кунда кўплаб вилоятларда қўриқхоналар, ўрмон хўжаликлари ташкил этилиб, айнан табиатни асрар-авайлаш, яшил бойлигимизни кўпайтиш борасида талай ижобий ишлар амалга оширияптики, бу хусусда негадир матбуотда чиқишилар кам бўлпти.

ЎЗ ЁФОЧИМИЗ БЎЛГАНИГА НИМА ЕТСИН

Истиқлол шарофати или нефть ва газ, пилла ва тилла, пахта ва фалла мустақиллигига эришдик. Эндиликда курилишнинг асосий ашёси бўлған ёроч мустақиллигига эришишнинг ҳам илмий, ҳам амалий йўлларини излаб топиш, уни тезорҳа ҳаётга татбиқ этиш шу куннинг долларлар масалаларидан бирин десак, хато бўлмайди.

ВАТАНИМИЗ МУСТАҚИЛЛИКИНING 21 ЙИЛЛИГИГА

Олис гўшаларнинг ойдин жамоли

Фаргона вилоятининг узоқ тоғли чегара ҳудудида ёнмаён жойлашган, пурвиқор чўққилар кўксига бош қўйган икки манзил бор. Улардан бирин — кекса Шоҳимардон. Қиёси йўқ табиати, Оқ сувио Кўк суви, мингкокил зилол чашмаларию сир-синоатли сокин кўллари ва горлари, ям-яшил арчазорларни минг бир дардга малҳам наботот дунёси билан етти иқлимга достон ушбу қишлоқ! Ҳудди шундай жаннатмонанд манзаралари, сархил мевалар нақш боғловчи боғ-роғлари, хушкўнгил ва меҳнатсевар, иймонга бой фарзандлари билан ардоқ топган иккинчи манзил эса тоғли Сўх туманидир.

Ҳеч кимга сир эмас, дам олиш учун келиб шуролар даврида бу тоғонлар факат ёз ойла-рида табиат кўйнида

яна ўз тириклиги, моддий-ижтимоий муаммолари билан ўралашиб яшайверганд. Гувала деворли пасткам уйлар, илонизи ва кўримиз кўчалар, аҳён-аҳёнда дуч келиб қолувчи гаригина мактаблар ва шифохоналар, майший хизмат ва савдо дўконларига кўнишиб умргузаронлиг қилган.

Мустақиллик йилларида бу масканлар ўз қиёғасини батамом ўзгартириди. Ҳозир кенга ва обод кўчаларга, спорт майдонлари, сайдилгоҳлар, замонавий чойхона ва тўйхоналарга, саломатлик муассасалари, ҳашаматли коллежлар ва мактабларга бокиб кўзи кувонади ҳар қандай кишининг. Бугунги шоҳимардонларидан обод маҳаллаларда, замонавий шинам уйларда истиқомат қилишади.

2 ►

ТАДБИР

Назорат-таҳлил натижалари муҳокамаси

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Конунчиллик палатасида Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари Қўмита-сининг кенгайтирилган йигилиши бўлиб ўтди. Қуий палата депутатлари. Матбуот ва ахборот. Алоқа ва ахборотлаштириш агентликлари. Тошкент ва Қашқадарё вилояти ҳокимлиги раҳбар ходимлари, почта ва матбуот тарқатувчи ташкилотлар ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этган мазкур тадбири «Оммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги ҳамда «Почта алоқаси тўғрисида»ги (босма матбуот нашрларини тарқатиш доирасида) Ўзбекистон Республикаси Конунчарининг Тошкент ва Қашқадарё вилояларидағи ижросини ўрганиш бўйича ўтказилган назорат-таҳлил натижалари муҳокама этилди.

www.parliament.gov.uz

— Тошкент вилоятида бўнгиги кунда 76 та ОАВ фаолият кўрсатмоқда, — дейди кўмита аъзоси Шуҳрат Дехконов. — Босма оммавий ахборот воситаларининг бир марталик умумий тиражи 130 минг нусхани ташкил этади. Вилоятда босма ОАВ маҳсулотларини тарқатишини почта алоқаси бўйимлари, «Матбуот тарқатувчи» корхоналари, шунингдек, босма маҳсулотларни тарқатишига ихтисослашган «Кибрай матбуот», «Интер-пресс» ва

«Callion» каби хусусий корхоналар амалга оширадилар.

Кашқадарё вилоятида ҳам бўнгиги кунда 76 та ОАВ фаолият кўрсатмоқда. Босма ОАВнинг бир марталик тиражи 103 минг нусхани ташкил этади. Вилоятда босма ОАВ маҳсулотларини тарқатишини почта алоқаси бўйимлари, «Матбуот тарқатувчи» корхоналари, шунингдек, «Экспресс Курьер», «Тезкор матбуот тарқатувчи», «Матбуот пресс Курьер», «Тезкор матбуот тарқатувчи», «Матбуот пресс обуна» каби хусусий

Иномон АБДИЕВ,
«Hurriyat» мухобири

корхоналар амалга оширадилар.

Ушбу вилоятларда фаолият олиб бораётган оммавий ахборот воситалари жамияти-мизда юз берёйтган янгилишлар, ислоҳотлар моҳиятини кенг жамоатчиликка етказиш баробарида, уларни янгина мазмун билан бойитиш ва янада чукурлаштиришга ҳам муносиб ушбу кўшиб келмоқда. Лекин менинг соҳага тааллуқли айrim қонун хужжатларининг ижросини таъминлашда майян камчиликлар ҳам борлиги кўзга ташланди. Хусусан, муассисалар билан таҳририят билан боғлаган кўп сонли ижод аҳлини ижодий жараёнда янада фаолроқ бўлишга ундумоқда. Улар ўзларига билдирилган ана шу юксак ишончни оқлаш учун астойид ҳаракат қилишаётir.

Тадбирида даврий нашрларда обунани ташкил этиш жараёни замонавий АКТни кенг жорий этиш, ижтимоий-сийесий вақти нашрлар аддини киосклар орқали тарқатишини кўпайтириш, матбуот тарқатувчи ташкилотлар билан таҳририятлар ўтасидаги шартномавий муносабатларни такомиллаштириш бўйича аниқ тақлиф ва тавсиялар билдирилди.

Йигилишда кун тартибидаги масала юзасидан Тошкент ва Қашқадарё вилоятни хокимлиги рахбарлариниң ахбороти ўзитилиб, муҳокама этилган масала юзасидан Кўмитанинг тегиши қарори қабул килинди.

Айномон АБДИЕВ,
«Hurriyat» мухобири

«Ўз касбининг ҳақиқий устаси ва фидойиси бўлган, ўзининг ҳақиқоний сўзи билан одамларни эзгу мақсадларга сафарбар эта оладиган, эл-юрт манфаати, ҳалқимизнинг бугунги ва эртанги куни учун ёниб яшайдиган сиз. Жонкуяр журналистларни мен ўзимнинг суяничиғим ва таянчим деб биламан». Муҳтарам Президентимизнинг ушбу сўзлари бугун барча журналистларни қолаверса, ўз тақдирини таҳририят билан боғлаган кўп сонли ижод аҳлини ижодий жараёнда янада фаолроқ бўлишга ундумоқда. Улар ўзларига билдирилган ана шу юксак ишончни оқлаш учун астойид ҳаракат қилишаётir.

Айникка, истиқлол йилларда юрти-мизда кўплап газета-журналлар нашр этилмоқда. Мазкур нашрлар қайси йўналишда ёки кечаки тираҳа ҷиёвигандан қатъи назар, таҳририятларнинг ўз олдига кўйган мақсади, фаолият кўлами аниқ. Ҳар бир ўз айтар сўзи ҳамда доимий муштариликларга эга. Берилётган мақалаларда юрти-мизда оладиган ҳокимлиги, хусусан, туман ҳокимлигининг матбуотга бераётган этитиборини, бизни доимий равишда кўллаб-куватлаётганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Ҳокимлик музассиси сифатида муҳарририятимиздан хеч маҳал ўз амалии муштариликларни аяган эмас. Бу эса ижодкорларни яшаган янги-янги меҳнат мувafferиятларга руҳлантироқ мөнда.

Айникка, истиқлол йилларда газетанинг сифати, мазмунни, мундарижаси ҳамда киёфаси тубдан ўзгарди. Саҳифаларда ёритилётган мақолалар долзарблиги, мулҳозага бўлиши, ўқишилиги билан омма этитиборни ўзига жалб этилмоқда. Ҳамрасбларимизниң ҳалқимизниң юрагидаги гапларни топиб ёзиш баробарида уларнинг қалбидаги матбуотга ишонч, қизиқиши ўтилмоқдалар.

Айни пайтда «Пахтакор овози» 4 мингда яқин нусхада чоп этилмоқда. Бу шунчак нафар обунани газетанинг мунтазам ўқиб бораётги, деган гап. Агар ҳар бир оиласда ўртача 5 киши яшаса ва газетада ёритилётган мақолаларни топиб ёзиш баробарида уларнинг қалбидаги матбуотга ишонч, қизиқиши ўтилмоқдалар.

Айни пайтда «Пахтакор овози» 4 мингда яқин нусхада чоп этилмоқда. Бу шунчак нафар обунани газетанинг мунтазам ўқиб бораётги, деган гап. Агар ҳар бир оиласда ўртача 5 киши яшаса ва газетада ёритилётган мақолаларни топиб ёзиш баробарида уларнинг қалбидаги матбуотга ишонч, қизиқиши ўтилмоқдалар.

Таҳририятимиз иккى қаватли, замонавий бинода жойлашган. Барча ходимлар учун алоҳида хоналар ажратилган. Таҳририятимизнинг муддий-техник базаси ҳам йилдан-йил бойиб бораётти. Бугун ижодий ходимларимизнинг барчаси компютердада ишлаши билади. Улар иш жараёнида зарур бўладиган компютерда ишларни ташкил ишлайди. Ишларни сифатида инсанларни оидий жараёнда янада фаолроқ бўлишга ундумоқда. Улар ўзларига билдирилган ана шу юксак ишончни оқлаш учун астойид ҳаракат қилишаётir.

Ишмизнинг оддинга силишида, муваффакиятларни кўллаётганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Ҳокимлик музассиси сифатида муҳарририятимиздан хеч маҳал ўз амалии муштариликларни аяган эмас. Бу эса ижодкорларни яшаган янги-янги меҳнат мувafferиятларга руҳлантироқ мөнда.

Шу ўринда газетамингнинг ижодий орасида обур-этитиборини, хурматини янада оширишга муносиб ҳисса кўшатгаётган жамоадошларимизнинг ижодий меҳнати таҳсинга сазоворди. Бир қанча нуғузли кўрик-тандовлар галиби Муҳбат Содиковга касбига фидойилиги, Низомиддин Пирназаровнинг интильувчалиги, Максад Мирзаевнинг тиришқоклиги, Зоҳид Кувондикиннинг ташкилотчилиги, ижодий жараёнда мунтазам изланиши газетамингнинг мазмунини тобора бойитмоқда. Ёки жамоадошларимиздан Раъно, Солиҳова, Нодира Ҳалимова, Умид, Турсонов, Шарифа Қурбонова, Ҷавлон Мавлонов ва Яхшигур Сафаровларнинг ҳам ўз хизмат вазифаларни масъулият билан ёндашаётганини мамнунит билан ётироф этиш лозим.

Кўпчиликка яхши маълум. Нарпай азал-азалдан бахшишоирлар, ижодкорлар юрти сифатида донг тараттган. Бу кутулгизмиздан этишиб чиккан ижодкорлар адабиётимиз ва матбуотимиз ривожига муносиб улушларини кўшганлар ва қўшишмокда ҳам. Масалан, Ҳали бахшиши Ислом шоир Назар ўғли, Ёдгор бахшиши Исоков, Сайдулла бахшиши Хушаватов, Отайдар Наханов, Зулфия Мўминова, Хайриддин Бегматов, Мансур Аловудинов, Шавкат Мелихолов, Жамила Эрдонова. Ойгул Убайдулла қизи ва бошқалар шулар жумласидан. Ижодкорларни эстафетаси янада давом этмоқда. Бу бора-да таҳририятимиз қошида фаолият юртиётган «Умид гунчалари» адабий юашмасининг қарийб 100 нафарга якин аъзоси ҳамиша фаол. Улар орасида таҳририятимиз билан бир неча йиллардан бўён ижодий ҳамкорлик килиб келаётган жамоатни мухбирларимиз ҳам бир та-лай. Энг мухими, бу туманимиз матбуотининг эртанинг куни ишончи кўллардаги ишлатиши.

Келгусидаги максадларни олуг. Газетамиз саҳифалари янги руқнлар билан бойимзодада. Касбига садоқатли замондошларимизнинг халол мехнатларни ҳақида очерк ва лавҳалар таъйлантиришади. Бу аъньяни ҳали узок давом этиди. Мухими, газетадаги ҳар бир сўзимиз, ҳар бир фикримиз ижодкорларни ҳалқимизга каратилиди. Ҳамиша ҳалқимиз ташвиши билан яшаб, баракали ижод қилаётганини амалда ишботлашифамиз бўйли қолаверади.

Тошқулт ОШИМУРОДОВ,
Нарпай тумани
«Пахтакор овози»
газетаси бош мухаррири

Интернет газеталар кўпаяди...ми?

torg **=газета.UZ**

Подробно
АГЕНТСТВО НОВОСТЕЙ

UzReport.com
BUSINESS INFORMATION PORTAL

uff.uz
ЎЗБЕКИСТОНДА ФУТБОЛ ХАБАРЛАРИ

PC.UZ
IT-рынок Узбекистана

ANONS.uz

Krasota.uz
События. Мода. Общество.

ли ҳам ранг-баранг ахборот ва маълумотларни олмоқда. Жаҳон ахборот майдони тобора кенгайиз бораётган шундай бир шароитда ўшларимизнинг онгини факат «уни ўқима, буни кўрмай!» деб бир томонлами тарбия бериш виситасида шакллантириш ҳозирлиги замон талабига ҳам, ҳақимиз эзгу мақсадларига ҳам бўйича келимади.

Ахборот глобаллашви бир томондан ижодий титика бераётган бўлса, иккичи томондан «баззни кучлар» тарбияни таҳририятларни ёт бўлган «оммавий мадданият»ни тарғиб қиливчи виситага айланганини ётиборга олишиз зарур. «Оммавий мадданият» никоби остида ахлоқий бузуклик ва ўзаронлик гоёларини тарқатиш, бошқа халқларнинг анъана ва кадрларни тарбияни таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви бир томондан ижодий титика бераётган бўлса, иккичи тарбияни таҳририятларни ёт бўлган «оммавий мадданият»ни тарғиб қиливчи виситага айланганини ётироф этиш мусоидати.

Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати.

Хуласа, йиғни интернет мавзуларига яхши мунтазам изланиши мумкин. Йиғни интернет мавзуларига яхши мунтазам изланиши мумкин. Йиғни интернет мавзуларига яхши мунтазам изланиши мумкин.

Интернет хизматидан матбуотга қараганда кўпроқ фойдалантипи. Аммо олди-мизда турган долзарб масала — бу газеталаримизнинг Интернетдан қанча материал олиб қайта босишларидан олинади. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати.

Хуласа, йиғни интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати.

Хуласа, йиғни интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати. Ахборот глобаллашви жараёнида интернет тизими орқали виситага айланганини таҳририятларни ётироф этиш мусоидати.

Беруний АЛИМОВ,
журналист

СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?

“ҮЛМАЙИН, ҮЛАЙ!”

Хаёт экан, яқында Фарғона вилоятининг туманлоридан бирида таъзияли маъракада қатнашишга тўғри келди. Четдан қараган одамнинг кўзига ўша ернинг ажабтовор одатлари тез ташланади. Бу ерда ҳам айрим вилоятлардаги каби эркагу аёл бутун маҳаллага эшигтириб йиғи-сиги қилишар экан.

Aзарларда кўпроқ аёллар заҳмат чекиши. ҳатто қиши кўнглини эзб юборадиган дарражада марсиялар ўқиларин. Буниси-кумайли, мархумларнинг шаҳни қанчалик кадрланса шунчалар оз. Аммо одамларнинг азадор хонадонга кирк қиулаб ҳар пайшанба, якшанба таъзия билдириб келиши одамни таажужубга солади. Шунча кун ҳабар олувчилар азодларнин модий, ҳам мавзий кийнашлари хакида ўйлашимасми кан?

Мархум дағи қилингандан учтўрт кун ўтиб хайр-эҳсон, янын “худойиси” қилинади. Маҳалла ахли, таниш-билишларга камиди 300-350 қишилик дастурхон ёзилади. Ундан сўнг кирк кун пайшанба, якшанба ош. Орада “Йигирма-кирк”, “эллик иккиги” деган маросимлар ҳам бор. Кирк-аллилариди мозор бўшига бориб ош қилиб еб келиш урғига нима дейис? Гўёки бу мархумга ёрдам бўлармиш. Ҳуллас, бу иллатлар охири мархумнинг “или” билан якун топади.

Шуниси ачиниравчи, бу каби одатларни қисқартириш ва даббасиз ўткизиш борасида кўпигина харакатлар килинаётганига карамай натижасиз қолмоқда. Маҳалла

фаоллари, имом ҳатибларнинг огохлантиришлари ҳам айрим инсонларга кор қиласаёт. “Биздан кейингилар қиласверсин янги урғарни, бизга бўлавради” деганлар ҳам учраб туриби.

Бошига жудоликазоби тушган хонадон эгаларини бундай бесамар одатлар ҳам моддий, ҳам руҳий жиҳатдан қўйнаб қўймаяптими? Балки бундай одатларга тамоман барҳаш бериш пайти келгандир? Бир ўйлаб кўрайлик: бир томонда қавми қариндошар, жон-жиглар иккита букилиб ўши ўтиб турса-ю, иккичин томонда одамлар бефарқ, лунжини тўлдириб овқат еб ўтириш. Қанни бу ерда мантиқ!

Энг ёмони, бу маъракаларда дастурхон хаддан зиёд безатилиб, исроғарчиликка ўйлаб кўйилётганидир. Якнда қўшини маҳалламиздайди. Ана шундай ачиниравчи холатга яна дуч келдим. Хайр-эҳсон килювчилар ёзинин иссиқ кунида дастурхонга ҳам шўра, ҳам ош тортиди.

Буна қарангни, кўччилик шўрадан сўнг оши өмади. Натижада ярим қозон ош қолиб кетди. Ҳамроҳим бўлса: “Дастурхонни тўлдириб ташлабди-я, “яримтаси” бўлса, тўйдайсан қиши” деган кесаттан бўлди.

Беш кўл баробар эмас. Йортдошларимиз орасида даббабали дастурхон тузашга курби етмайдиганлар ҳам топилади. Уларнинг

ахволи нима кечади? Бир маърака ўтказаман, деб миллионлаб қарз кўтарадими? Ҳомаки хисоб-китобларга кўра бугунги кунда бир маъракага камиди бир ярим, икки миллион сўнг сарф бўлар экан. Шунча ҳаражатни кўтараман, деб оила инкиrozинг боши берк кўчасига кириб қолмайдими!

“Эл катори”, “кўп нима қиласа, шу-да” деб юравермай, чукурроқ мушоҳда юртсак яхши бўларди. Ахир, тўй-маърака дегани фасат еб-ичишдан иборат эмас-ку. Таом устига таом! Бошига мусибат тушган ўғил отасини ерга кўяр-кўймас, бозорга югуради. Ҳеч бўлмаганда битта думбадор кўчкор сўяди. У шунга мажбур! Агар ўша хонадон тўй кимлокчи булиб турган бўлса, мусибати сабабли бир йилга сурилади. Қачонки мархумнинг “или” и ўтса ундан кейин тўйга харакат бошланади.

Мана шу мавзуда Тошкент шахридаги “Хўжа Аламбардор” жоъме масжиди имом ҳатиби Рахматulloҳ Сайфуддинов билан сухбатлашидик.

Таъзияларда қилинадиган ишлар шундан иборатки, мархумдан мол-дунё колган бўлса, қарзи, вакти адо этилади. Кағанлик, ювиш ва гўр қазиш ишларга сарфланади. Колган мол-мулк мерос-хўрларнидир. Уни талон-торож килишига ҳеч кимнинг ёки йўк.

Таъзия (жаноза) маросимларида “ҳайрот” деб пул, чой ва ҳар хил матоларни тарқатиши олди эмас. Шунингдек, жаноза намозидан олдин рўйхат билан ёки қути, идишлар қўйиб пул ѹигиши ҳам буюримаган. Таъзия кунида ҳоҳ аёл, ҳоҳ эркак бўлсин, деб солиб ѹиглашга, аёлларнинг бўйинла-рига матолар ташлаб олиш ёки мархумнинг расмларини пешонасига, кўкракларига илиб олиш каби ҳолатлар ҳам турмуш тарзимизга бегона. Лекин дод-фарёд қиласдан кўзёши қилиб туршиларга зарари йўқдир, чунки бинсон ихтиёрида бўлмаган ҳолатdir. Мархумни дағн этгандан кейин иккичини, учинчи кунлари азонлаб қабр бошига кўплаб одамларнинг йиғлиб бориши нормалмалардандир.

.

Турмуш тарзимизга бегона. Лекин дод-фарёд қиласдан кўзёши қилиб туршиларга зарари йўқдир, чунки бинсон ихтиёрида бўлмаган ҳолатdir. Мархумни дағн этгандан кейин иккичини, учинчи кунлари азонлаб қабр бошига кўплаб одамларнинг йиғлиб бориши нормалмалардандир.

Таъзия (жаноза) маросимларида «ҳайрот» деб пул, чой ва ҳар хил матоларни тарқатиши олдин рўйхат билан ёки қути, идишлар қўйиб пул ѹигиши ҳам буюримаган. Таъзия кунида ҳоҳ аёл, ҳоҳ эркак бўлсин, деб солиб ѹиглашга, аёлларнинг бўйинла-рига матолар ташлаб олиш ёки мархумнинг расмларини пешонасига, кўкракларига илиб олиш каби ҳолатлар ҳам турмуш тарзимизга бегона. Лекин дод-фарёд қиласдан кўзёши қилиб туршиларга зарари йўқдир, чунки бинсон ихтиёрида бўлмаган ҳолатdir. Мархумни дағн этгандан кейин иккичини, учинчи кунлари азонлаб қабр бошига кўплаб одамларнинг йиғлиб бориши нормалмалардандир.

затиши зарурки, сұхбатимизда тилга олинган салбий ҳолатларга беътибор, локайд бўлмайлик. Бу ишни мулла ёки маҳалла фаоллари қилади, деб кўл қовуштириб ўтирилмайди. Ҳаммамиз хушёр ва огоҳ бўлайлик.

Бундай одатлар тўғрисида матифттарвэр олим Махмудхўжа Бехбудий “Бизни кемиргувчи иллатлар” маколасида (“Ойна” журналиниг 1915 йил 13-сони) шундай ёзган эди: “Бизни инқирозга ва таҳликага ва жаҳаннамга юмататутрон тўй, азо исмидаги иккотто душман дерман... ...Биз ўлук ва тўй учун ҳафтаплар, ҳатто ойлар ила ишдан қолурмиз. ҳолбуки, шор-рёви аъзам, Пайғамбари акрам саллолико алаҳи васаллам ҳазратлари ўлганни тез кўмиб ва кўмгандан сўнгра тез тарқалиб, ишга кетмоқга ва ўлуҳона тулмасга, қаро киймасга, кир, фалокат бўлмасга амр этарлар. Эй, ҳал! Эй, мусулмонлар! Биз на учун Ҳудова Расулинг сўзига, ўзимизнинг нағымизга амал қиласмайиз? Биз демондай?”

Маколамиз сўнггида республика “Маҳалла” хайрия жамоат фонди Тошкент шаҳар бўлими хузуримизниг мархумларни хотирлаб ўтказиладиган маросимлар юзасидан тавсия-

ларини яна бир бор эслатиб ўтишини лозим топдик:

1. Жаноза ўқилгач, мархумнинг хонадонида З кунгача дастурхон безатилимаган холда **Фотоҳағарчилик ташкил этилади.**

2. Мархум оила аъзоларига куляй вактда яқин қишилар учун **Эҳсон** маросим (20-30 киши иштирок этади) ўтказилиб, **битта таом** тайёрланади. Дастурхон ортиқча даббабасиз безатилиади. Қуръон тиловат қилиниб, мархумни деб одаларнинг таомларни барада бу одаларнинг таомларни саломлашиб оғози кетарлаб, Ҳаммамиз хушёр ва огоҳ бўлайлик.

3. Авваллар ўтказиб келинган “пайшанбалик”, “якшанбалик”, “етти”, “йигирма”, “қирқ” ва “или” маросимлари ўтказиша йўл қўйилмайди. Чунки булар исломий шариатимизда йўқ, улар кейинги давларларда ўзича кўшиб олинган бидъатлар хисобланади.

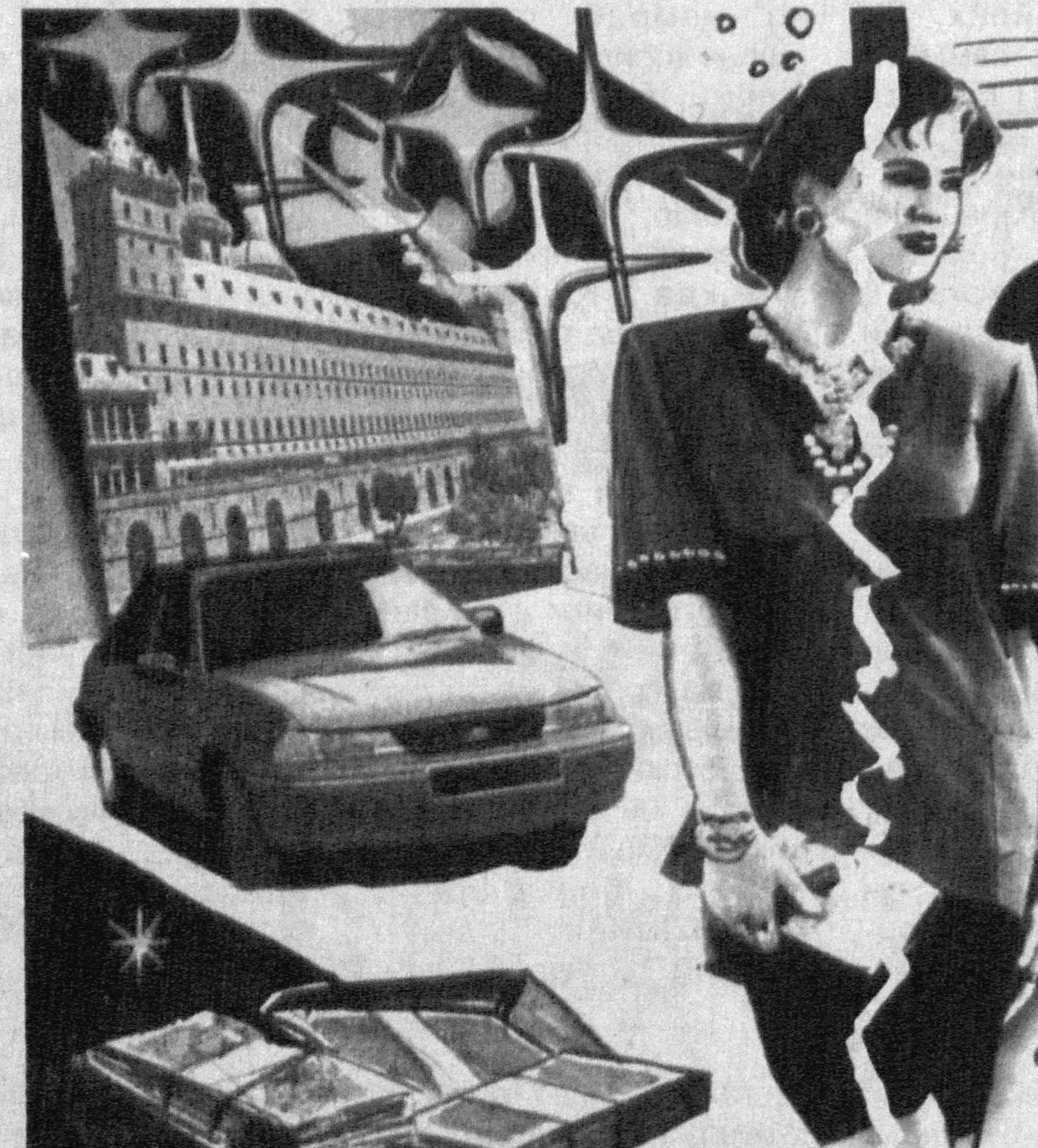
Мабодо, шароити қўтарилидиган бўлса мархумнинг қирк, йигирмадар, єрдамга мұхтож оипаларга, ногиронларга, этимларга ёки Мехрибонлик үйларига єрдам кўрсатилиб қиласада мувофиқ бўларди. Чунки бундай кишиларнинг бир оғизи чин дилдан қилган дуоси тезроқ ижобат бўлади.

Бобур МУҲАММАДИЕВ, “Нигат” мухиди

Табиатан панд-насиҳат қилиши ўзгалар инг шахсий ҳаёти, таҳвишларига аралашиш ёки оилали, бола-чақали одамларнинг қишлоғи ишқ мажаролари»ни муҳокама қилишни хушламайман. Ҳозир ҳам бирорнинг битган ярасини тирнаш, ўртанган юрагини кийнеш, қўнимни бигиз қилиб кўрсатиш фикридан ўироқман. Аксинча...

Табиатан панд-насиҳат қилиши ўзгалар инг шахсий ҳаёти, таҳвишларига аралашиш ёки оилали, бола-чақали одамларнинг қишлоғи ишқ мажаролари»ни муҳокама қилишни хушламайман. Ҳозир ҳам бирорнинг битган ярасини тирнаш, ўртанган юрагини кийнеш, қўнимни бигиз қилиб кўрсатиш фикридан ўироқман. Аксинча...

Табиатан панд-насиҳат қилиши ўзгалар инг шахсий ҳаёти, таҳвишларига аралашиш ёки оилали, бола-чақали одамларнинг қишлоғи ишқ мажаролари»ни муҳокама қилишни хушламайман. Ҳозир ҳам бирорнинг битган ярасини тирнаш, ўртанган юрагини кийнеш, қўнимни бигиз қилиб кўрсатиш фикридан ўироқман. Аксинча...

шунмаган бўлслак-да, кизга ичимиз ачиди, “иссик жон-да” дегангаха ўзидан, қарзи, тарқатиши олди эмас.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омадингни кара, ўша ёқа клиент чиқиби келид, бер болига юрганини аник кўрдим. Тавба, ёшига, куралаб кўз, кошларни тулаш, сукурдек киз экан. Аммо унинг буқчайган гавдаси, салқиган, ажин тушган юзлари, ҳатто иккита олдинги кемтиктишига қара, кандайдир совуқ шарлани сездим. Қиз кўзларига шундай тикидиди, нишондай тикидиди, амор кўзларига шундай тикидиди, кийнеш, қардади, кимнингни тикидиди.

Годайчи: «Кел, опкетаман, омад

